

має право для особистої безпеки здійснити поверхневу перевірку особи та огляд її речей у порядку ст. 34 Закону. Частина 4 ст. 41 Закону передбачає складення протоколу про поліцейське піклування, але форми даного процесуального документа жодним нормативно-правовим актом не встановлено.

Отже, вважаємо, що в цілому реформування МВС України знаходиться на правильному шляху, але потребує вдосконалення законодавче забезпечення діяльності Національної поліції, зокрема визначення правового статусу патрульної поліції, прийняття підзаконних актів, які б регламентували порядок реалізації її повноважень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 року // Голос України. – Ст. 141–142.
2. Положення про Департамент патрульної поліції : Наказ Національної поліції від 06 листопада 2015 року № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://patrol.police.gov.ua/wp-content/uploads/2016/03/polozhennyaoproDPP-1.pdf>
3. Про затвердження Положення про патрульну службу Міністерства внутрішніх справ України : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 22 липня 2015 року № 796 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0777-15>
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 року // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – № 51. – Ст. 1122.

УДК 343.31

ДОСВІД ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ ОХОРОНИ ПРАВОПОРЯДКУ ТА МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ З ВРЕГУЛЮВАННЯ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ НА ТЕРИТОРІЇ КРАЇН ПОСТРАДЯНСЬКОГО ПРОСТОРУ

EXPERIENCE OF FORCE LAW ENFORCEMENT AND INTERNATIONAL ORGANIZATIONS WITH THE SETTLEMENT OF THE ARMED CONFLICTS IN THE POST-SOVIET COUNTRIES

Євтушенко І.В.,
аспірант

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Проведено аналіз поняття соціального конфлікту та джерел його виникнення у пострадянських державах. Встановлено, що збройні конфлікти можуть призвести до появ «невизнаних держав». Визначено, що провідну роль у врегулюванні збройних конфліктів на пострадянських теренах відігравали міжнародні миротворчі місії. Здійснено аналіз та надано класифікацію миротворчих поліцейських місій та доведено необхідність їхнього залучення до врегулювання збройного конфлікту на території Донецької та Луганської областей.

Ключові слова: збройний конфлікт, сили охорони правопорядку, міжнародні організації, країни пострадянського простору.

Проведен анализ понятия социального конфликта и источников его возникновения в постсоветских государствах. Установлено, что вооруженные конфликты могут привести к появлению «непризнанных государств». Определено, что ведущую роль в урегулировании вооруженных конфликтов на постсоветском пространстве играли международные миротворческие миссии. Осуществлен анализ и предложена классификация миротворческих полицейских миссий и доказана необходимость их привлечения к урегулированию вооруженного конфликта на территории Донецкой и Луганской областей.

Ключевые слова: вооруженный конфликт, силы охраны правопорядка, международные организации, страны постсоветского пространства.

The armed conflict in the South East of Ukraine led to significant civilian casualties and law enforcement forces. The settlement of the armed conflict by the counterterrorist operation revealed a number of issues in the organization of the Special monitoring mission the Organization for Security and Cooperation in Europe and its interaction with units of law enforcement forces of Ukraine. Thus, under these conditions the question of research experience of law enforcement forces and international organizations to resolve the armed conflict in the territory of the former Soviet Union are extremely important.

In recent years some literature issues affecting the regulatory and legal principles of settlement of the armed conflict. Raise the study of the conflicts in the former Soviet countries and the appropriateness of the involvement of police missions in Ukraine during the antiterrorist operation in the Donetsk and Lugansk regions. However, the direction of scientific research experience of law enforcement forces and international organizations to resolve the armed conflict in the territory of the former Soviet Union to determine a solution to the armed conflict on the territory of Ukraine in research paid insufficient attention.

The article is an analysis of the experience of the settlement of armed conflicts in the former Soviet countries and the formation of proposals solution to the armed conflict in Ukraine.

In the article the author analyzes the concept of social conflict and the sources of its emergence in the post-Soviet states. Established that armed conflict can lead to «unrecognized states». Determined that the leading role in the settlement of armed conflicts on post-Soviet territory played an international peacekeeping mission. The analysis and the classification given to police peacekeeping missions and the necessity of their involvement in the settlement of the armed conflict in the Donetsk and Lugansk regions. The proposals of solution to the armed conflict in Ukraine.

Key words: armed conflict, forces of law enforcement, international organizations, post-Soviet countries.

Збройних конфлікт на Південному Сході України призвів до значних втрат особового складу сил охорони правопорядку України, жертв серед цивільного населення, а також до катастрофічного падіння соціально-економічного розвитку. Складна суспільно-політична та воєнна обстановка як у Донецькій та Луганських областях України,

так і в цілому в державі змушують Уряд звертатися за допомогою до міжнародних інституцій сфери безпеки. Президент України неодноразово зазначав на необхідності залучення поліцейських місій Організації Об'єднаних Націй (далі – ООН), Ради безпеки Європейського Союзу (далі – ЄС) та Організації з безпеки та співробітництва в Європі

(далі – ОБСЄ) після настання «умовного» припинення бойових дій, що було досягнуто «Мінськими угодами».

Наразі рішення щодо залучення міжнародного поліцейського контингенту до врегулювання збройного конфлікту на Південному Сході України Радами безпеки ООН, ЄС, ОБСЄ ще не прийнято. Мандат було отримано та подовжено тільки цивільній неозброєній Спеціальній моніторинговій місії ОБСЄ на території України, основним завданням якої є моніторинг дотримання «Мінських угод» та малочисельній Спостережній місії ОБСЄ на пунктах пропуску «Гуково» і «Донецьк» на території Російської Федерації. Тому відкритим залишається питання майбутніх шляхів врегулювання збройного конфлікту, а також ходу й терміну проведення антитерористичної операції силами охорони правопорядку України в Донецькій та Луганській областях.

За цими міркуваннями, в статті доречним вважається вивчення досвіду діяльності сил охорони правопорядку з врегулювання збройних конфліктів на території країн пострадянського простору, що пройшли через подібні кризові ситуації. Слушним та актуальним також є дослідження практики залучення міжнародних організацій сфери безпеки до врегулювання збройних конфліктів на зазначеній території.

В літературі останніх років окремі дослідження торкаються нормативно-правових засад врегулювання збройного конфлікту, зокрема у роботах таких вчених, як: Авер'янов В. Б., Бандурка О. М., Балдинюк О. В., Вакулич В. М., Гуцман М. Я., Дубов Д. В., Дяченко В. І., Зелінська Н. А., Іванов Ю. А., Лисик В. М., Пендюра М. М., Пулим О. В. та ін. Вивченню конфліктів в країнах пострадянського простору присвячені праці Ланцова С. А., Кулика В. М., Чумаченка О. А. Питання доречності залучення поліцейських місій на території України під час проведення антитерористичної операції в Донецькій та Луганській областях підняті в роботах Фесенко В. В., Максака Г. А. та ін. Однак науковому напрямку дослідження досвіду діяльності сил охорони правопорядку та міжнародних організацій з врегулювання збройних конфліктів на території країн пострадянського простору для визначення шляхів врегулювання збройного конфлікту на території України в юридичних наукових дослідженнях приділено недостатню увагу.

Метою статті є аналіз досвіду врегулювання збройних конфліктів в країнах пострадянського простору та формування пропозицій з шляхів врегулювання кризової ситуації в Україні.

Найчастіше однією з початкових стадій виникнення збройного протистояння є поява соціального конфлікту. За загальним визначенням термін «конфлікт» означає «зіткнення думок, переконань, сил» тощо. Сучасна наукова думка термін «соціальний конфлікт» [1] розуміє як вищу стадію розвитку суперечностей у системі відносин людей, соціальних груп, соціальних інститутів, суспільстві в цілому, яка характеризується посиленням протилежних тенденцій, інтересів соціальних груп та індивідів.

Під час розпаду «Радянської імперії» виникла велика кількість соціальних конфліктів на території його колишніх республік. Більшою частиною територіальні суперечності були причиною цих конфліктів.

Світовою юридичної спільнотою схвалено взаємне визнання державного суверенітету й встановлення дипломатичних відносин новоствореними державами після припинення існування Радянського Союзу як суб'єкта міжнародного права у грудні 1991 року. Нормативно це кваліфікували як «мирне розлучення й розподіл радянської спадщини» на основі принципу *uti possidetis* (володіти тим, чим володієш).

Одним з найбільш розповсюджених джерел соціальних конфліктів у державах на пострадянській території стала проблема представництва в управлінні країнами

«етнічних меншостей», а також, як було зазначено, етно-територіальний фактор.

На думку Ланцова С. А., всю безліч причин територіально-етнічних конфліктів на пострадянському просторі можливо поділити на групи [2]:

- спірність ліній кордонів, пов'язана з її змінами, а, відповідно, і зі змінами національно-державної належності території;
- спірність належності й статусу територіальної одиниці, пов'язана з їхніми змінами, а також зі скасуванням або злиттям автономій;
- відсутність автономії у окремих етнічних груп, що мають державність на інших територіях або не мають її взагалі;
- етнічна неоднорідність національно-державних утворень (наприклад, національних автономій);
- етнічна, історична, конфесіональна, культурна, економічна спільність територій, розділених національно-політичними кордонами, або, навпаки, свосрідність якої-небудь частини території за згаданими ознаками;
- неможливість проживання народу на даній території (як наслідок депортацій, заяв про винятковість прав одного етносу на його «спокоєвчінні» території тощо).

Поняття соціального конфлікту у юридичних наукових джерелах тісно пов'язане з іншим терміном – «невизнана держава». Як свідчать історичні події, поняття «невизнана держава» виникло у другій половині ХХ ст. в результаті розвитку та видозмінення більш раннього політичного явища – «самопроголошена держава».

Кулик В. М. зазначає, що через стадію «самопроголошеної держави» пройшли більшість країн світу. При цьому, у результаті етнотериторіальних конфліктів, одночасно з «визнаними», на території пострадянського простору виникли «невизнані» держави, такі як Нагірнокарабахська Республіка, Придністровська Молдавська Республіка та ін. Міжнародна спільнота визнала пріоритет принципу непорушності кордонів над принципом права на самовизначення, й не визнала ці нові державні утворення. Юристи відмічають, що багато цих утворень є повністю сформованими державами, що мають діючий державно-управлінський апарат та високий рівень довіри населення [3].

Сучасна юридична наука визначає невизнані держави як утворення, які, маючи всі ознаки державності (суверенітет, наявність публічної влади, кордонів, власної податкової і правової системи), водночас позбавлені повного або часткового міжнародного дипломатичного визнання і, таким чином, не можуть де-юре виступати суб'єктами міжнародних відносин. Цілоком погоджуємося з цією думкою.

На наш погляд, виправданою є класифікація невизнаних держав, що запропонував Кулик В. М. [3]:

- частково визнані держави, що контролюють свою територію;
- невизнані держави з фактичним контролем своєї території;
- невизнані держави із частковим контролем своєї території;
- частково визнані держави, що перебувають під військовою окупацією;
- території, що перебувають під міжнародним управлінням, а їхнє населення прагне суверенітету.

Виходячи з цих міркувань, варто зазначити, що сучасне становище у Донецькій та Луганській областях конфліктів та невизначених держав, може призвести до заморожування конфлікту і на території цих областей, що на наш погляд, є одним з найгірших сценаріїв врегулювання конфлікту. З метою запобігання цього сценарію слід розглянути існуючу практику врегулювання конфліктів.

Провідну роль у врегулюванні збройних конфліктів на пострадянських теренах відігравали міжнародні операції

з підтримання миру і безпеки, що є міжнародними діями або заходами, які спрямовані на виконання миротворчих чи гуманітарних завдань, що здійснюються за рішеннями Ради Безпеки ООН відповідно до Статуту ООН, ОБСЄ, інших міжнародних організацій, які несуть відповідальність у сфері підтримання міжнародного миру і безпеки.

Головними цілями та метою проведення міжнародних операцій з підтримання миру і безпеки Законом України «Про участь України в міжнародних миротворчих операціях» визначено [4]:

- запобігання виникненню міждержавних або внутрішніх конфліктів;
- врегулювання або створення умов для врегулювання міждержавних, а також внутрішніх конфліктів за згодою сторін конфлікту або з використанням примусових заходів за рішенням Ради Безпеки ООН, що може включати, зокрема, спостереження і контроль за додержанням угод про припинення вогню та інших ворожих дій, роз'єднання сторін, які конфліктують, роззброєння і розформування їх підрозділів, виконання інженерних та інших робіт;
- боротьба з міжнародним тероризмом і піратством;
- евакуація населення із зони конфлікту;
- ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру;
- подання гуманітарної допомоги населенню, яке постраждало внаслідок міждержавних або внутрішніх конфліктів;
- виконання поліцейських функцій по забезпеченню безпеки і додержання прав людини;
- подання допомоги у подоланні наслідків конфліктів та відновлення миру;
- усунення загрози миру, порушень миру чи акту агресії.

Відповідно до Стратегії міжнародної миротворчої діяльності України, сучасні міжнародні миротворчі операції за своїм характером здебільшого не є суто військовими. Вони все більше набувають комплексного характеру з широким спектром поліцейських функцій. А, отже, такі операції потребують залучення як військовослужбовців, так і цивільних осіб, а також зусиль одразу декількох міжнародних і регіональних організацій з безпеки та неурядових організацій [5].

Тому за загальноприйнятою класифікацією міжнародні операції з підтримання миру і безпеки поділяються на:

- операції зі встановлення (сприяння) миру;
- операції з підтримання миру;
- операції з примусення до миру;
- операції з відбудови миру.

Також міжнародні операції з підтримання миру і безпеки в сучасних дослідженнях класифікуються на [6, с. 59]:

– воснні операції, що проводяться з метою роз'єднання конфліктуючих сторін і встановлення миру в районі кризи;

– поліцейські місії, що здійснюються, як правило, після проведення операцій з врегулювання кризи або одночасно з ними, що мають за мету надання допомоги місцевому уряду в стабілізації обстановки всередині держави шляхом формування і підготовки дієздатних органів охорони правопорядку;

– миротворчі місії зі сприяння встановленню або забезпеченню правопорядку («верховенства закону»), що спрямовані на надання допомоги урядам зацікавлених країн у реформуванні силових структур й установ державної влади, а також судово-правової системи з метою становлення і розвитку в державі демократичних і правових норм;

– спостережні місії, що передбачають здійснення контролю за виконанням конфліктуючими сторонами досягнутих домовленостей.

Виходячи з аналізу сучасної ситуації на Південному Сході України, можливо зробити висновок, що залучення поліцейської миротворчої місії є вкрай необхідним. А, отже, доречно розглянути діяльність основних міжнародних поліцейських та спостережних місій за егідою ООН, ЄС та ОБСЄ на території колишнього Радянського Союзу та Югославії.

У 1993–2009 роках діяла місія ООН зі спостереження в Грузії, що була заснована 24 серпня 1993 року в ході збройного конфлікту в Абхазії для перевірки виконання угоди про припинення вогню від 27 липня 1993 року, укладеної між урядом Грузії і фактичною владою Абхазії. Спостерігачі місії особливу увагу приділяли становищу в місті Сухумі, завданням місії було розслідування повідомлень про порушення припинення вогню і здійснення зусиль щодо врегулювання подібних інцидентів із залученнями сторонами. Санкціонована чисельність спостережної місії становила 88 військових спостерігачів.

У 1994–2000 роках діяла місія спостерігачів ООН в Таджикистані, що була заснована 16 грудня 1994 року для спостереження за припиненням вогню між силами уряду Таджикистану і Об'єднаної таджицької опозиції. Після підписання загального мирного угоди 1997 року мандат був розширений і доповнений функціями з контролю над дотриманням мирної угоди. Спостережна місія успішно виконала поставлені завдання і припинила свою діяльність 15 травня 2000 року.

Також, на наш погляд, необхідно згадати вдалі місії ООН на території колишньої Югославії, а саме Операція ООН по відновленню довіри в Хорватії 1995–1996 років, Місія ООН в Боснії і Герцеговині 1995–2002 років і не поліцейська тимчасова Місія ООН у Косово, а саме тимчасова цивільна адміністрація під егідою ООН, яка діє на території частково визнаної держави Косово з 1999 року. Доцільно зазначити, що залучення миротворчої поліцейської місії ООН в Донецькій та Луганській областях дозволило б встановити остаточний мир та припинення вогню, однак наразі отримання мандату місії є неможливим з причини накладання вето Російською Федерацією.

Розглядаючи миротворчі місії ЄС необхідно зазначити, що найбільш вагомим з них є миротворча операція на теренах колишньої республіки Югославія. Поліцейська місія ЄС в Боснії і Герцеговині є першою операцією Європейської безпекової і оборонної політики, сформована протягом 2002 року і започаткована 01 січня 2003 року. Поліцейська місія ЄС офіційно завершила свій мандат 30 липня 2012 року, при цьому мандат і чисельність місії кілька разів модифікувалися. Максимальна чисельність місії досягала 540 осіб, до якої в різний час входили представники всіх країн-членів ЄС, також залучалися фахівці Ісландії, Канади, Норвегії, Росії, Туреччини, України та Швейцарії. На думку Чумаченко О. А., головним досягненням місії нині можна вважати формування стійкої загальнодержавної поліцейської системи, що дозволило почати процес стабілізації та асоціації, а також переговори про лібералізацію візового режиму між Боснією і Герцеговиною та ЄС [7, с. 40]. Не можна не погодитися з цим твердженням й можливо зазначити, що наразі вкрай необхідною є допомога подібної місії на Південному Сході України.

Крім цього, варто згадати автономну цивільну моніторингову місію ЄС в Грузії під назвою «Феміда». Місія Спостерігачів ЄС в Грузії в рамках ЄС з загальної політики безпеки та оборони розпочалася 01 жовтня 2008 року чисельністю у 200 осіб. До 2011 року до складу місії входило близько 300 осіб з Німеччини, Румунії, Польщі, Швеції, Франції, Італії. Цілями місії було сприяння стабільності в Грузії і в навколишньому регіоні; за результатами роботи місії у короткостроковій перспективі кризова ситуація стабілізувалася. На наш погляд, подібна

місія під егідою ОБСЄ наразі діє і в Україні, однак остаточних результатів – повного припинення вогню вона ще не досягнула.

Що стосується миротворчих місій ОБСЄ, доречно погодитись із думкою про те, що більшість місій ОБСЄ в зонах конфліктів мають поліцейські компоненти, наприклад, місії в Косово, Сербії, Боснії і Герцеговині. При цьому в жодному з мандатів місій ОБСЄ немає завдання підтримувати правопорядок. Наприклад, серед функцій місії ОБСЄ в Косово визначено «тренінги і допомога правоохоронним органам у покращенні та виконанні ними їхніх стратегій та планів дій». Місія ОБСЄ в Боснії і Герцеговині відповідає за «проведення тренінгових програм в правоохоронних органах, підготовку урядових структур в розбудові їхніх можливостей належним чином реагувати на інциденти» [8].

Також можливо зазначити, що наразі діючі місії ОБСЄ є миротворчими зі сприяння встановленню або забезпеченню правопорядку та спостереження в Молдові, Узбекистані, Ашхабаді, Таджикистані, Астані, Бішкеку й, зрозуміло, в Україні і на двох російських пунктах пропуску «Гуково» і «Донецьк». Що стосується ситуації в Україні, то доречно зазначити, що на наш погляд, ефективність місії ОБСЄ підвищилася б, якщо вона мала б поліцейський компонент.

Розглядаючи шляхи врегулювання збройних конфліктів слід зазначити, що у розвинутих світових державах широко практикується залучення громадськості у сектор безпеки з метою допомоги силам охорони правопорядку у врегулюванні конфліктів. Організації громадянського суспільства здійснюють моніторинг кризових ситуацій з метою запобігання виникненню конфліктів та їх врегулювання.

Прикладом такої діяльності є суспільний фонд «За міжнародну толерантність» (незалежна киргизька національна громадська організація, яка займається миротворством, протидією конфліктам, головним чином, серед прикордонних груп населення Киргизстану, Таджикистану та Узбекистану, які проживають у Ферганській долині). Організацію було створено у 1998 році, з того часу вона випускає щотижневий бюлетень раннього запобігання, що містить аналіз та рекомендації щодо конфліктних ситуацій у Киргизстані [9].

Проект «Раннє попередження заради запобігання насильству» було створено у червні 2005 року ОБСЄ, Програмою Розвитку ООН та Міністерством закордонних справ Бельгії з метою запобігання насильницьким конфліктам шляхом створення механізмів прогнозування (дослідження) конфліктів і прийняття превентивних заходів. Для забезпечення проведення ретельного моніторингу ситуації в Киргизстані в рамках проекту створена національна мережа спостерігачів, яка складається з активістів громадських організацій, наукових співробітників, журналістів та співробітників правоохоронних організацій. Сьогодні нагляд за ситуацією здійснюють 32 спостерігачі, що займаються пошуком інформації та підтримують зв'язок з Центром раннього попередження [10].

З огляду на ситуацію на Південному Сході України можна підкреслити, що створення подібних організацій громадянського суспільства за підтримкою європейських країн в Україні наразі є дуже доречним. Однак залучення подібних існуючих міжнародних організацій, а, можливо, й створення нових проєктів наразі є «примарним», оскільки остаточного припинення вогню в Донецькій та Луганській областях ще не досягнуто.

Після закінчення збройного конфлікту, посткризову ситуацію слід врегулювати шляхом використання основних положень Проєкту «Не нашкод» [11], що формувався в рамках проєкту «Місцевий потенціал заради миру» міжнародними організаціями з початку 1990-х ро-

ків. Проєкт розроблений для визначення та формування програми допомоги органам державної влади та органам місцевого самоврядування щодо врегулювання конфліктних ситуацій різної природи. Аналітична основа проєкту «Не нашкод» надає інструменти для визначення конкретних кроків щодо надання допомоги з врегулювання конфліктних ситуацій та може бути використана для планування, моніторингу, оцінки відповідних проєктів. Проєкт складається з семи кроків [11]: розуміння контексту конфлікту; аналіз рушійних сил та напруженості; аналіз «З'єднувачів» та місцевого миротворчого потенціалу; аналіз програм допомоги; аналіз впливу програм надання допомоги на рушійні сили та «З'єднувачі»; врахування програмних опцій; випробування запропонованих програмних опцій та корегування проєкту.

За основи викладеного можна зазначити наступне.

1. Під час розпаду «Радянської імперії» виникла велика кількість соціальних конфліктів на території його колишніх республік. Одним з найбільш розповсюджених джерел соціальних конфліктів у державах на цій території стала проблема представництва в управлінні країнами «етнічних меншостей», а також етнотериторіальний фактор.

2. Сучасне становище у Донецькій та Луганській областях України, виходячи з аналізу існуючих заморожених конфліктів та невизначених держав, може призвести до заморожування конфлікту і на території цих областей, що на наш погляд, є одним з найгірших сценаріїв врегулювання конфлікту.

3. Виходячи з аналізу сучасної ситуації на Південному Сході України, можливо зробити висновок, що залучення поліцейської миротворчої місії є вкрай необхідним. А, отже, слід врахувати досвід основних міжнародних поліцейських та спостережних місій під егідою ООН, ЄС та ОБСЄ на території колишнього Радянського союзу та Югославії.

4. Доцільно зазначити, що залучення миротворчої поліцейської місії ООН в Донецькій та Луганській областях дозволило б домогтись припинення вогню та встановити остаточний мир, однак наразі отримання мандату місії є неможливим з причини накладання вето Російською Федерацією. Також наразі вкрай необхідним є залучення поліцейської місії ЄС на Південному Сході України. Ефективність Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні підвищилася б, якщо вона мала б поліцейський компонент.

5. У розвинутих світових державах широко практикується залучення громадськості у сектор безпеки з метою допомоги силам охорони правопорядку у врегулюванні конфліктів. З огляду на ситуацію на Південному Сході України можна підкреслити, що створення подібних організацій громадянського суспільства за підтримкою європейських країн в Україні наразі є дуже доречним. Однак залучення подібних існуючих міжнародних організацій, а, можливо, й створення нових проєктів наразі є «примарним», оскільки остаточного припинення вогню в Донецькій та Луганській областях ще не досягнуто.

6. Після закінчення збройного конфлікту, посткризову ситуацію варто врегулювати шляхом використання основних положень Проєкту «Не нашкод», що формувався в рамках проєкту «Місцевий потенціал заради миру» міжнародними організаціями з початку 1990-х років. Проєкт розроблений для визначення та формування програми допомоги органам державної влади та органам місцевого самоврядування щодо врегулювання конфліктних ситуацій різної природи.

7. Напрями подальших розвідок будуть спрямовані на дослідження нормативно-правових засад взаємодії сил охорони правопорядку з міжнародними організаціями сфери безпеки та розроблення відповідних практичних рекомендацій для вирішення наявних проблем.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конфліктологія / Л. М. Герасіна, М. І. Панов, Н. П. Осіпова та ін. ; за ред. Л. М. Герасіної та М. І. Панова. – Х. : Право, 2002. – 256 с.
2. Ланцов С. Политическая конфликтология : учебное пособие / С. Ланцов. – СПб. : Питер., 2008. – 319 с.
3. Кулик В. «Невизнані» загрози / В. Кулик [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://postup.in.ua/usual.php?what=55803>.
4. Про участь України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки : Закон України від 23 квітня 1999 року № 613-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/613-14>.
5. Про Стратегію міжнародної миротворчої діяльності України : Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 24 квітня 2009 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435/2009>.
6. Білоцький С. Д. Міжнародно-правове регулювання миротворчої діяльності ЄС / С. Д. Білоцький // Українсько-грецький міжнародний науковий юридичний журнал «Порівняльно-правові дослідження». – 2009. – № 2. – С. 56–61.
7. Чумаченко О. А. Поліцейська місія європейського союзу в Боснії і Герцеговині : розвиток інституційного виміру / О. А. Чумаченко // Проблеми міжнародних відносин : збірник наукових праць. – К. : КиМУ, 2013. – Вип. 6. – С. 28–44.
8. Мартинюк В. Для чого Україні поліцейська місія ОБСЄ? / В. Мартинюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://my.obozrevatel.com/politics/25894-dlya-chogo-ukraini-politsejska-misiya-obse.htm>.
9. Foundation for Tolerance International [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fti.org/kg/eng/welcome.php>.
10. Gouyaerts J. Regular Expressions Cookbook / J. Gouyaerts, L. Steven. – O'Reilly Media, Inc., 1005 Gravenstein Highway North, Sebastopol, CA 95472, 2012. – 595 p.
11. USAID Participant Training Program managed by CEUME / Consortium for Enhancement of Ukrainian Management Education [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ceume.org.ua.

УДК 342.95

ПРАВОВА ОСНОВА НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

THE LEGAL FRAMEWORK OF THE PROVISION OF ADMINISTRATIVE SERVICES IN THE FIELD OF ECOLOGY AND NATURAL RESOURCES

Кучма К.С.,

здобувач кафедри адміністративного та господарського права

Запорізький національний університет

Стаття присвячена висвітленню правової основи надання адміністративних послуг у сфері екології та природних ресурсів в Україні. На підставі проведеного аналізу нормативно-правових актів з питань надання адміністративних послуг у сфері екології та природних ресурсів автором запропоновано їх класифікацію.

Ключові слова: адміністративні послуги, екологія, єдиний державний реєстр адміністративних послуг, класифікація, особливості, природні ресурси.

Статья посвящена освещению правовой основы предоставления административных услуг в сфере экологии и природных ресурсов в Украине. На основании проведенного анализа нормативно-правовых актов по вопросам предоставления административных услуг в сфере экологии и природных ресурсов автором предложена их классификация.

Ключевые слова: административные услуги, экология, единый государственный реестр административных услуг, классификация, особенности, природные ресурсы.

The scientific article is devoted to the coverage of the legal framework provision of administrative services in the field of ecology and natural resources in Ukraine. The aim of the article is the disclosure of the legal framework of administrative services in the field of ecology and natural resources. Achieve certain goals units associated with the tasks of scientific research aimed at the disclosure of the state of legal provision of administrative services in the field of ecology and natural resources in Ukraine by identifying and targeting classification of legal acts regulating the activities of entities providing administrative services in a certain area of the legal relations.

Based on the analysis of legal acts on the provision of administrative services in the field of ecology and natural resources of the author proposed classification. According to the legal force of normative legal acts regulating the provision of administrative services in the field of ecology and natural resources are divided into laws and regulations. The laws on the structure divided into codified (for example, the Land Code of Ukraine, the Water Code of Ukraine, the Code of Ukraine on mineral resources, the Forest Code of Ukraine, the Tax Code of Ukraine, single issues of protection and the rights of individuals to nature settled the Code of Administrative Procedure of Ukraine) and simple (in particular, the law of Ukraine «On Environmental protection», June, 25, 1991).

Key words: administrative services, environment, unified state register of administrative services, classification, characteristics, natural resources.

В сучасних умовах розвитку незалежної України як правової держави проголошеним є напрям інтенсивного розвитку публічно-сервісної моделі органів виконавчої влади, спрямованої на досягнення європейських стандартів надання адміністративних послуг. Правова основа надання адміністративних послуг складається зі значної кількості нормативно-правових актів законодавства: законів, інших правових актів, відомчих нормативних актів.

Реалізація ефективної державної політики у сфері надання адміністративних послуг залежить від створення такої нової нормативно-правової основи, яка сприятиме

максимальній ефективності діяльності публічного адміністрування. Дослідженню правового регулювання інституту адміністративних послуг, окремих його аспектів та особливостей присвячено численні праці В. Б. Авер'янова, К. К. Афанасьєва, В. М. Бесчастного, Н. В. Васильєвої, В. Л. Грохольського, І. П. Голосніченка, І. В. Дроздової, О. Ю. Івашенко, Ю. В. Іщенко, Р. А. Калюжного, С. Ф. Константинового, І. Б. Коліушка, Є. О. Легези, Ю. О. Легези, М. Б. Остраха, В. В. Столбової, Г. М. Писаренка, О. О. Сосновика, М. Ф. Стахурського, В. П. Тимошука та інших науковців.